

Проблеми впровадження моделі циркулярної економіки в Україні

Сьогодні українці живуть у світі, де в умовах обмеженості ресурсів необхідно максимально задовільнити потреби суспільства. Для цього потрібно володіти більшою кількістю матеріальних благ, ніж людство володіє зараз. Саме тому чимало економістів зійшлися на думці, що минула модель «лінійної економіки» вже вичерпала себе і потребує кардинальних змін. Тому світ опинився на шляху до нової моделі «циркулярної економіки», де відходи розглядаються не як сміття, а як корисні ресурси. Модель замкнутого циклу відрізняється від економічного циклу не перервністю його етапів. І після того, як товар спожитий, відходи не утилізуються, а направляються в спеціальні сміттєпереробні центри, де вони переробляються і набувають форму ресурсів для подальшого виробництва товарів [1].

Ясна річ, економіка замкнутого циклу має переваги. По-перше, енергота ресурсозбереження, по-друге, скорочення шкідливих викидів в атмосферу, далі — створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності та репутації фірм на міжнародному ринку та інше.

Україна, на жаль, не є лідером серед виробництва товарів на міжнародній арені, проте вона має усі можливості перейняти на себе досвід провідних країн світу в галузі циркулярної економіки [2]. Все ж ми стикаємося із певними проблемами, які не дають цього зробити у повному обсязі, а саме:

- 1) українці не звикли сортувати сміття, як це роблять країни ЄС;
- 2) нерозвинена галузь переробки та утилізації відходів;
- 3) немає заохочувальних дій з боку держави, які б допомогли впровадити принципи циркулярної економіки в Україні.

Щоб вирішити ці проблеми, необхідно зрозуміти, що циркулярна економіка повинна базуватися як на зміні поведінки окремої людини, так і на зміні цілої системи [3–5]. Перш за все необхідно впроваджувати зміни у системі споживання. Адже досить часто людина не потребує стільки товарів, скільки вона купує. Якщо це продукти харчування, то, безумовно, воно псується та потрапляють у відходи. Особливо важливим є впровадження в Україні культу сортування відходів, так як це роблять наші закордонні сусіди. Реально змінити це можливо на основі зміни свідомості самої людини. Потрібно проводити різні просвітницькі, роз'яснювальні роботи, соціальні заходи. Важливим чинником з боку держави є контроль за організацією управління та переробки у різних галузях економіки (сільське господарство, будівництво, металургія та інші), а також чи не має їхнє функціонування негативного впливу на суспільство та екологію і чи відповідає принципам економіки замкнутого циклу.

На нашу думку, якщо із боку держави буде більше заохочувальних

дій, то українці можуть вийти на рівень світових лідерів у циркулярній економіці. Проте в умовах сьогодення варто спиратися лише на свідомість українців. Як, наприклад, українці в умовах війни збирають крижки від пластикових пляшок для протезування наших військових. Українці розуміють, що це варто роботи, — тому роблять!

Отже, в сучасних умовах, де два протилежні явища повинні не тільки існувати, а й доповнювати одне одного — найповніше задоволення потреб суспільства при обмеженій кількості ресурсів, важливо розуміти, які є найкращі шляхи досягнення поставленого завдання. Враховуючи перелічені переваги циркулярної економіки, можна однозначно стверджувати, що вона є тим найкращим варіантом.

Список використаних джерел

1. *Варфоломєєв М. О.* Циркулярна економіка як невід’ємний шлях українського майбутнього в аспекті глобалізації. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/202.pdf
2. *Варфоломєєв М. О., Чуріканова О. Ю.* Циркулярна економіка як невід’ємний шлях українського майбутнього в аспекті глобалізації // Ефективна економіка. — 2020. — № 5. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7929>
3. *Федорчук Я., Серветник Д.* Циркулярна економіка. Організаційно-правові аспекти. <http://www.businesslaw.org.ua/circleeconomic-t/>
4. *Кононенко Л. В.* Глобальна циркулярна економіка як засіб побудови нового екологічно стійкого суспільства // Світ фінансів. — 2016. — Вип. 4 (49). — С. 148–155.
5. *Podra O. P., Horoshko Y. V.* Circular Models of Business Development Management: Problems and Prospects in Ukraine. <http://doi.org/10.32983/2222-4459-2022-11-231-236> (date of access: 02.02.2024).